

מאורות הדף היומי

עלון שבועי ללומדי "הדף היומי"

בית המדרש דחסידי סוכטשוב בני-ברוק
כולל דחסידי סוכטשוב
כולל "סנה משה"
ע"ש הרה"ח ר' משה יצחק זיסר ז"ל
בית מדרש
למגידי שיעור "דף היומי"
חיים סופר 3 ת.ד. 471 ב"ב טל. 5775333-03

יו"ל ע"י ביהמ"ד למגידי שיעור "דף היומי" בראשות הגר"ד קובלסקי שליט"א • לע"נ הר"ד מרדכי קלמן (מוטי) זיסר ב"ר משה יצחק ז"ל

גליון מס' 1006

מסכת מנחות כ"ג - כ"ט ♦ מקוואות ו', ז' - ו', י"א

בס"ד, כ"ב אלול תשע"ח

השבוע בגליון

- ♦ ההבדל בין עצי המזבח לכלי המקדש
- ♦ כשרות מעילו של נפוליאון לפרוכת
- ♦ שקית המצות כנרתיק תפילין
- ♦ פמוט לשבת בעל שבעה קנים

- ♦ חנוכה שמונה ימים בגלל החנוכה
- ♦ חרדתו של הגרע"א מאיסורים
- ♦ סופר הכותב ספר תורה, מקיים מצווה?
- ♦ כיבוד רבנים בכתובת אותיות בספר תורה

דבר העורך

מאור שבתורה

לפנינו סיפור מרתק שנמסר בדרשה על ידי הרה"ג ר' ראובן קרלינשטיין זצ"ל:
בני זוג המתגוררים בגבעתיים הוזמנו על ידי ידידים שחזרו לדרך היהדות להשתתף בסמינר שנערך ביוזמת ארגון העוסק בתחום הפצת היהדות לכל שכבות העם. תוכן ההרצאות והשיחות אשר הושמעו במהלך ימי הסמינר חלחלו בנפשה של האשה, ובהשפעתן היא החליטה להתחיל בתהליך שיבה אל המקורות. בעלה, איש טוב לב, סייע בידיה ככל יכולתו, אף שהוא לא החליט לשנות את דרכיו, וגישתו אל החיים לא השתנתה במאומה.
חלפו עברו להם ימי קיץ וחורף. המטבח שבבית בני הזוג אשר בגבעתיים הוכשר זה מכבר על ידי צוות מתנדבים נמרצים, והבית החל לובש גווני יהודי עם ניחוח מסורתי בדמות נרות שבת, קידוש שנערך על ידי עקרת הבית, וסממנים נוספים המאפיינים בתים יהודיים. הבעל היה מוכן להקשיב לקידוש מפי רעייתו, ואף לסייע לה בדרכה החדשה. הוא עצמו לא היה מוכן לעשות, ואף לא לשמוע מאומה על דת ועל יהדות.
בחול המועד סוכות ביקשה האשה לבקר בבית משפחה דתית אשר סייעה לה רבות בדרכה החדשה, <<

דף כב/א מה מזבח שלא נשתמש בו הדיוט אף עצים
ההבדל בין עצי המזבח לכלי המקדש

פסק הרמב"ם (הל' בית הבחירה פ"א הל' כ) על פי התוספתא: "אין עושין כל הכלים מתחילתן אלא לשם הקודש, ואם נעשו מתחילתן להדיוט אין עושין אותן לגבוה". כלומר, כלים שבשעת יצירתם נועדו לשימושו של הדיוט, פסולים מלשמש בבית המקדש, זאת, אף אם ההדיוט עדיין לא השתמש בהם.

בעל ה"משנה למלך" כותב בספרו "פרשת דרכים" (דרוש י"ב), כי "מעולם תמהתי על דברי הרמב"ם", שהנה, סוגייתנו מביאה מספר דרשות מן הפסוק (ויקרא א/יב) "על העצים אשר על האש אשר על המזבח", ביניהן דרשתו של רבי אלעזר בר ר"ש: "מה מזבח שלא נשתמש בו הדיוט - אף עצים". היינו: כפי שבבית המקדש אין להשתמש במזבח שהשתמש בו הדיוט, כך גם דינם של עצי המזבח. הגמרא מקשה על דבריו מן המסופר בנביא (שמואל ב' כד/כב), על ארונה היבוסי אשר תרם כלי עץ שונים כדי שישמשו להבערת האש שעל המזבח - מוכח, שמותר ליטול למזבח כלים שהדיוט השתמש בהם ולהבעיר בהם את האש. הגמרא מתרצת, שהיו אלו כלים חדשים שמעולם לא השתמשו בהם.

מדברי הגמרא עולה, כי אין כל מניעה להשתמש בבית המקדש בכלים שיוצרו עבור הדיוט, כל עוד שהלה לא השתמש בהם. מדוע, איפוא, נהה הרמב"ם אחר התוספתא, ולא הורה כפי שעולה מגמרתנו ששימוש הדיוט בלבד אוסר את הכלי לגבוה, ואילו ייצרו לצורך הדיוט בלבד, אינו אוסרו לגבוה. כה תמה בעל ה"משנה למלך" [אמנם, ניתן לחלק בין דינים של העצים לדינים של הכלים, אך מאחר שהכל נלמד מהקש, הא קי"ל - אין הקש למחצה].

לעילוי נשמת

הר"ד **אליהו אלעזר** ז"ל ב"ר יוסף ברוך חיים ז"ל

נלב"ע כ"א באלול תשנ"ט **תנצב"ה**

הונצח ע"י חתניו שיחיו

לעילוי נשמת

מרת **אלה איזנברג** ע"ה

ב"ר שלמה ז"ל

נלב"ע כ"ד באלול תשכ"ח

תנצב"ה

הונצחה ע"י המשפחה שיחיו - בני ברק

לעילוי נשמת

הר"ד **אריה לייב פניגשטיין** ז"ל

ב"ר שאול יצחק ז"ל נלב"ע כ"ה באלול תש"ך
וזוגתו מרת **שושנה דבורה** ע"ה
ב"ר אלטר סטרלצר ז"ל נלב"ע ח' בתשרי תרצ"ו

תנצב"ה

הונצחו ע"י ידידינו

הר"ד **שאול יצחק פניגשטיין** ומשפחתו שיחיו

לעילוי נשמת

מרת **פראדיל טויבא**

וועקסלער ע"ה

ב"ר משה הכהן ענגלאנדער ז"ל
נלב"ע כ"ד באלול תשס"ח

תנצב"ה

הונצחה ע"י המשפחה שיחיו

לעילוי נשמת

הר"ד **צבי מנחם** ז"ל בן ר' משה הלוי בורנשטיין ז"ל

נלב"ע כ"ז אלול תשל"ד **תנצב"ה**

הונצח ע"י המשפחה

שני דינים שונים לפנינו: הגאון רבי אלחנן וסרמן זצ"ל הי"ד, מתרץ שאלה זו באופן הבא ("קובץ שיעורים" ח"ב סימן כ"ה). קושיה זו, הוא אומר, מבוססת על ההנחה ששני האיסורים, להשתמש במקדש בכלי שיוצר לצורך הדיוט, ולהשתמש במקדש בכלי שהשתמש בו הדיוט, נובעים מאותו כלל - שלא יהא כלי של הדיוט. אולם, האמת היא, כי שני דינים שונים לפנינו. ההלכה "שאינ עושין כל הכלים מתחילתן אלא לשם הקודש", אינה נלמדת בהיקש מן הפסוק "על העצים אשר על האש", כי אם מן הפסוק (שמות כה/ח) "ועשו לי מקדש", כפי שפירש רש"י "לי - לשמי" [ואינו חיסרון של פסול בכלי, אלא העדר עשייה לשמה]. ואילו גמרתנו עוסקת באיסור ליטול לצורך גבוה כלי שהשתמש בו הדיוט. עיון קל יבהיר, כי על עצי המזבח ניתן להחיל את הדין השני בלבד, של שימוש הדיוט בהם, שהרי אין עושים עצי בעירה ולא מייצרים אותם, משליכים אותם לאש כמות שהם... לפיכך, סוגייתנו העוסקת בעצי בעירה קובעת כי לגביהם די בכך שלא השתמש בהם הדיוט, ואילו התוספתא ששימשה כמקור לפסק ההלכה של הרמב"ם עסקה בהלכה שונה הנוגעת לכלי המקדש בלבד - שיש לייצרם לצורך גבוה.

דף כב/א מה מזבח שלא נשתמש בו הדיוט

כשרות מעילו של נפוליאון לפרוכת

היה זה בשנת תקע"ב, לפני כמאה ותשעים שנה, בתקופת מלחמת צרפת - רוסיה. מטוה המצומצם של נפוליאון בונפרטה, מנהיג צרפת, הבלתי מעורער בעבר, התמקם בכפר קטן סמוך למוסקבה, מסתתר מאימת האוייבים שזינבו בצבאו ללא רחם. מסופר, כי יהודי עשיר ממוהילוב בשם ר' יוסף, בן למשפחת לוריא, נתקל יום אחד בפרש הזור, שהציג את עצמו כקיסר נפוליאון וביקש את עזרתו של היהודי. הלה קיבלו בכבוד מלכים, ולאחר שהאכילו והשקהו, הדריכו ואת מלוויו בשבילי היער שהיו נהירים לו היטב, ולקראת פרידתם פשט נפוליאון את גלימתו ההדורה מעליו והעניקה לר' יוסף תמורת מסירותו, כמו גם בשל חששו להחשף בבגדי מלכות.

האדרת שהפכה לפרוכת: האדרת המלכותית, בעלת קטיפה ירקרקה ורקמה מפוארת, אשר סיפורה מופיע בספר "משפחת לוריא", המתאר את ייחוסה של המשפחה, נשמרה אצל ר' יוסף בחשש רב, מאימת השלטונות, לבל יידעו שסייע לאוייבם המר, ולבסוף עשו הימנה פרוכת נאה לארון קודש ושיגורו ירושלימה, שם פיארה את ארון הקודש של בית הכנסת "מנחם ציון" בעיר העתיקה, ברבנותו של הגאון רבי ישעיה ברדקי זצ"ל.

סיפור טוב, אבל יש לבדוק כיצד ההלכה מתייחסת אליו. בסוגייתנו למדנו, כי אין להשתמש בבית המקדש בעצים שהשתמש בהם הדיוט, ומה דינו של בית מקדש מעט, המותר להשתמש בו בחפצים שהשתמש בהם הדיוט, נפוליאון בונפרטה למשל?

אכן, המהרי"ל (שו"ת סימן קי"ב) פוסק בשם ספר האגודה: "אין לקנות מעילין שנשתמש בהן הדיוט לתשיש קדושה", כפי שאין להשתמש למזבח בעצים שהשתמש בהם הדיוט וכן נפסק להלכה (רמ"א א"ח סימן קמ"ז סיף א' רמ"א וסימן קנ"ג סיף כ"א במחבר).

אלא, שה"מגן אברהם" (סימן קמ"ז ס"ק ה') כותב, כי אם משנים את צורת הבגד, אין מניעה להקדישו לבית הכנסת, וכהוכחה לדבריו הוא מציין את הכיור בבית המקדש שנעשה מה"מראות הצובאות" של הנשים (ועיין באליה רבה שם ס"ק ד, שו"ת "חוות יאיר" סימן קס"א ובהגהות חת"ס לשולחן ערוך שם מש"כ על ראייה זו), ה"משנה ברורה" מסכם נידון זה: "ואף דיש מחמירים גם בזה, העולם נוהגים להקל" (ס"ק י"א).

בנוסף לכך, כתב הט"ז (יו"ד סימן רפ"ב), כי ההלכה שאין להשתמש לקדושה בחפץ שהשתמש בו הדיוט, תקפה לגבי תשיש קדושה בלבד, היינו, חפץ העוטה או המשמש ספר תורה, תפילין וכדומה. אך אין איסור להשתמש בחפץ זה כתשיש לתשיש, והפרוכת אינה תשיש לספר התורה, כי אם תשיש לארון הקודש המשמש את ספרי התורה (ועיין "מגן אברהם" שם שם ובאליה רבה, משנ"ב ושעה"צ).

שקית המצות כנרתיק תפילין: עם זאת, כתב ה"פרי מגדים" (שם א"א ס"ק ה', והובא במ"ב שם), כי בכל מקרה אין להשתמש בבגד או בחפץ ששימש לעניינים אשר לא ניתן לכנותם כמכובדים. הגאון מבוטאטש זצ"ל ("אשל אברהם" על השולחן ערוך שם) מספר על עצמו, כי הוא עטף את תפיליו בנייר ששימש לעטיפת מצות ללחם משנה בפסח, ומאחר ששימש למצווה אין זה בכלל תשיש שאינו של כבוד [ראה שם מהו תשיש שאינו של כבוד].

דף כב/ב מנורה כנגד מנורה

פמוט לשבת בעל שבעה קנים

גמרתנו עוסקת באיסור עשיית חפצים בתבנית כלי המקדש: "לא יעשה אדם בית תבנית היכל, אכסדרה כנגד אולם, חצר כנגד עזרה, שלחן כנגד שלחן, מנורה כנגד מנורה, אבל עושה הוא של

והבעל כתמיד נכון לסייע לה מן הצד, ולנסוע אתה בצוותא לבקר בביתם.

ישבו בני הזוג בנעימים בסוכת מארחיהם, כאשר לפתע המארח הציץ בשעונו, והתנצל על כך שעליו לקטוע את ישיבתם בצוותא מפאת זמנו הקרב ובה של שיעור הדף היומי אשר הוא משתתף בו בקביעות מידי יום. כרבים טובים מלומדי הדף היומי, לא ויתר יהודי זה על השיעור גם בימי חג ומועד, ביום כיפור, בפורים, במוצאי תשעה באב ועוד. אם אתה רוצה בכך, פנה אליו המארח, אשמח אם תצטרף אלי לשיעור. תבוא, תשמע שיעור מעניין.

האורח הסכים על אתר. כאדם משכיל ותרבותי הוא ראה בהאזנה לשיעור בתלמוד הבבלי אתגר אינטלקטואלי מעניין, שעשוי להרחיב את אפקיו ולהעניק לו מימד נוסף על חיי הרוח היהודיים בכלל ועל תחום עיסוקם העיקרי של שומרי התורה והמצוות אשר אשתו הצטרפה אליהם לאחרונה, בפרט.

הם הלכו יחד לשיעור. נכנס המארח ועמו האורח והתיישבו לצד הלומדים. הוא, האורח, הקשיב בשקט, מרוכז לכל מילה היוצאת מפיו של מגיד השיעור.

נמדד, ענה האורח לשאלת המארח על הרגשתו לאחר השיעור, בעת שהשניים עמדו לצד כתף לעבר הסוכה. למחרת, בשעות אחר הצהריים, שבו והתאספו לומדי שיעור הדף היומי בבית הכנסת, והנה, מול עיניו הנדהמות של המארח נפתחה הדלת לרווחה ומיועדנו אשר עשה את דרכו מגבעתיים, פנה במהירות אל מקומו שם ישב ביום הקודם, ועשה את אזניו כאפרכסת.

כיום, האורח מגבעתיים הוא יהודי שומר תורה ומצוות המדקדק במצווה קלה כבחמורה. אני רוצה לומר לכם, הוא אומר לכל המעוניין לשמוע את דבריו, אתם, לומדי הדף היומי, הצלתם אותי, הן בזכות הקביעות אשר אתם מתמידים בה, שאילולי כן, לא היה מארחי נוטש את הסוכה ואץ לשיעורו, והן בזכות לימוד הגמרא הקדושה ששמעתי בשיעור הדף היומי, ו"המאור שבתורה החזירני למוטב".

אין צורך להכביר במלים אחר מעשה רב לקח זה. די אם נציין את דברי המאירי (קידושין לב/), "כל ששוקד על דרכי התורה אפילו היו בידו עבירות... התורה מגינה עליו שאי אפשר שלא תדריכהו תורתו לשוב מהן!"

המעוניין לזכות את הרבים בסיפור מעניין, או בעובדה מרתקת שניתן ללמוד מהם מוסר השכל, מוזמן לפנות למערכת מאורות הדף היומי, ואנו נפרסם זאת בע"ה בטור זה. כתובתנו: ת.ד. 471 בני ברק. פסק: 03-570-67-93 דוא"ל: mendelson@meorot.co.il

ברכת התורה, העורך

פנינים

דף כג/ב שירים

שירים - מה הם?

על הפסוק (רות א/ג) "וימת אלימלך איש נעמי ותשאר היא ושני בניה", אומר המדרש: "נעשו כשיירי מנחות".

המשל המעניין צריך ביאור, כמובן. **עומד** על כך הגר"א מוילנא, בביאורו למגילת רות (שם):

כאשר אומרים 'נשאר', מתכוונים לכך שנלקח הרוב ונותר המיעוט. הוקשה לו, למדרש, כיצד ניתן לומר כי במות אלימלך 'נשאר' נעמי ובניה בזמן שהוא אחד והם שלושה? התשובה לכך: "נעשו כשיירי מנחות". המנחה היא עשרון והכהן נוטל ממנה קומץ בלבד, ואף על פי כן המותר נקרא "שיריים". מדוע? כיון שהקומץ הוא העיקר והשיריים טפלים לו. אף כאן, ניטל אלימלך, שהיה העיקר ונותרו היא ושני בניה...

דף כח/א רבי ישמעאל אומר ארבעתן ארבע מצות

613 מצוות או 610 בלבד

במסכת סוטה (ג/א) נחלקו רבי ישמעאל ורבי עקיבא אודות שלושה פסוקים בתורה אם הם מצוה או רשות. בעלי התוספות (שם) מעירים, שלדעת רבי ישמעאל שאינם אלא רשות, יש לגרוע שלש מצוות ממנין התרי"ג ולהעמיד את המנין על 610 מצוות בלבד.

בעל "משיב ציון" מיישב זאת על פי דברי המשנה שלפנינו: אם מצות ציצית נמנית אצלנו לאחת, אצל רבי ישמעאל היא **ארבע מצוות**, ונמצא שנוספו שלש מצוות ובסך הכל תרי"ג... ("מעינה של משנה").

דף כט/ב ספר תורה שיש בו שתי טעיות בכל דף ודף

ש"ס מהלך

כאשר התלוננו לפני "החפץ חיים" זצ"ל על חסרונותיהן של עדות שונות, לא נחה דעתו וסיפר לנוכחים: בעירו של הגר"ח מוואלאזין זצ"ל, היה יהודי פשוט שהרבה ללמוד, וסיפרו עליו כי חזר על הש"ס מספר פעמים והוא בקי בו. הגר"ח היה קם לפני יהודי זה בכל עת שנכנס לשיבת ואלזין. היו שתמהו על כך - אף אם הלה יודע את מילות הש"ס, מכל מקום, במקומות רבים אינו מבין את הפשט כלל.

ענה להם הגר"ח:

שני מיני ש"סים יש להשיג בזמננו: ש"ס דפוס אמסטרדם, ש"ס יקר והדור, מוגה ומתוקן, וש"ס דפוס זולצבאך. דפיו של זה האחרון אינם לבנים כל כך, וגם יש בו טעויות רבות. אולם האם יעלה על דעתו של אי מי שהש"ס דפוס זולצבאך אין לו קדושת ש"ס?... ("מכתבי חפץ חיים").

חמשה ושל ששה ושל שמנה, ושל שבעה לא יעשה ואפילו משאר מיני מתכות". יש מן הפוסקים שסוברים, כי אסור לבנות כלים אשר צורתם ומידתם **תואמת במדויק** למידות כלי המקדש ("הכס צבי" שו"ת סימן ס). ברם, המהר"י קולון (שורש ע"ה) חולק וסובר כי גם חפץ **הדומה** לכלי המשכן אסור לבנות.

סתימת קנה הפמוט: הלכה זו נוגעת למעשה לחיי היום יום, שכן, בגמרתנו מבואר, כי המנורה שבבית המקדש כשרה, גם אם אינה עשויה זהב, ואז, אף בהיותה נטולת כפתורים ופרחים ואינה עשויה מקשה אחת - כשרה היא. לפיכך, נקל להיכשל באיסור עשיית מנורה כדוגמת מנורת המקדש, וכבר אירע מעשה במשפחה שרכשה פמוט לשבת ולו שבעה קנים, ולאחר שימת לב נזקקו לסתום קנה אחד.

חנוכה שמונה ימים בגלל החנוכה: מעניין לציין, כי יש המנמקים את קביעת חג החנוכה לשמונה ימים, אף על פי שהנס אירע שבעה ימים בלבד (ראה "בית יוסף" או"ח סימן תר"ע), בכך שלא ניתן לעשות חנוכה בעלת שבעה קנים! ("עדות ישראל" להגר"י וועלף, ועוד).

מסוגיינתנו עולה, לדעת רבים מן האחרונים (עיין "זבח תודה", ספר המפתח ה' בית הבחירה פ"ג הל' ג' וע"ע ב"שבט הלוי" ח"ג סימן ק"ו) דין מעניין. מנורה שאינה עשויה זהב, כשרה לתפקידה גם ללא גביעים כפתורים ופרחים, כאמור. אולם, מנורת זהב אינה יכולה למלא את ייעודה, ללא כפתוריה ציציה ופרחיה. מעתה, לכאורה, ניתן להסיק, כי מותר לעשות פמוט מזהב בן שבעה קנים, שהרי אינו כצורת המנורה, משום שמנורת הזהב שבמקדש לא היתה מנורה ללא פיתוחיה. אולם, הגאון רבי עקיבא איגר זצ"ל (בגליון השולחן ערוך יו"ד סימן קמ"א סעיף ח') מצטט את בעל ה"בכור שור", האוסר עשייתה של מנורה מזהב, שהרי לדעת המהר"י קולון, כאמור, אסור ליצור גם כלי הדומה לכלי המשכן.

שני ביאורים נפלאים מביא הגר"ש וואזנר זצ"ל (שם), הלמאי אסר ה"בכור שור" על עשיית מנורת זהב בעלת שבעה קנים, לאחר שבמקדש לא יכולה מנורה זו לשמש כמנורה [עיין שם שאין הדבר פשוט בדברי המהר"ק].

מדברי הגר"א עולה, כי אחר שאנו נוכחים לדעת, כי מנורה שאינה עשויה מזהב, כשרה גם ללא ציצים ופרחים, עלינו להסיק מכך כי הציצים ופרחים אינם חלק עיקרי של המנורה, כי אם תוספת בלבד. ממילא, מובן מדוע אין לעשות מנורת זהב גם ללא ציצים ופרחים, שהרי זוהי עיקר צורתה של המנורה.

הסבר נוסף להבנת שיטתו של בעל ה"בכור שור", מבוסס על כלל שהועלה במאמרינו מספר פעמים בנוגע להבחנה בין תפקיד כלי המקדש ככלים, לבין תפקידם כחלק מבניין בית המקדש. נראה, אומר הגר"ש וואזנר זצ"ל, שמצוות הדלקת הנרות אינה נמנעת בהעדר פרטי המנורה ודקדוקיה, ברם, כאשר היא חסרה אותם, היא אינה נחשבת כחלק מבית המקדש, ולפיכך יש לדאוג לכפתוריה ופרחיה. מעתה, ברור ומובן, מדוע אין לעשות מנורת זהב בעלת שבעה קנים, גם ללא פיתוחים ופרחים [ועיין שם שמסיים, כי מסתימת לשון הרמב"ם לא משמע כן, ועדיין יש להתיישב בדבר].

נברשת התלויה מן התקרה: הגר"ש וואזנר זצ"ל מחווה את דעתו (שם, ח"י סימן קכ"ט), כי פמוט התלוי מן התקרה ואינו בעל קנה אמצעי, כמנורה, אינו נחשב כמנורה בתבנית מנורת המקדש, והדבר מותר.

חרדתו של הגרע"א מאיסורים: בהקשר לכך, נציין את המעשה שסיפר הגר"ח ש בירנבוים זצ"ל, חתנו של הגר"ע איגר זצ"ל (בהקדמה לשו"ת "רחש לבב" ובמכתבו באגרות סופרים), כי בבית חמיו היה "פנס עגול" בעל שבעה קנים, כלומר, נברשת, ללא קנה אמצעי, שבעה קנים סבובה בעיגול, והגרע"א הורה בכל זאת להוסיף קנה נוסף מחמת חרדתו, אף שאין איסור בדבר. ואכן, הוזמן אומן לעשות כן, וכמעט שהרס את הפמוט מרוב טירחה בדבר.

דף ל/א הלוקח ס"ת מן השוק... אם הגיה אפילו אות אחת...

סופר הכותב ספר תורה, מקיים מצווה?

מצוות כתיבת ספר תורה היא המצווה התרי"ג מתרי"ג מצוות (דברים לא/ט): "ועתה כתבו לכם את השירה הזאת". בגמרתנו נאמר: "הלוקח ס"ת מן השוק כחוטף מצוה מן השוק כתבו מעלה עליו הכתוב כאילו קיבלו מהר סיני אמר רב ששת אם הגיה אפילו אות אחת מעלה עליו כאילו כתבו". לדעת רש"י (ד"ה "כחוטף"), פירוש הדברים הוא, שהכותב ספר תורה בעצמו, זוכה למעלה גבוהה כאילו קיבלו מהר סיני, אך הרוכש את הספר כשהוא כתוב, אף שזוכה לקיים את המצווה, חסר הוא מעלה זו המתקיימת בזה הכותבו במו ידיו, או המגיהו מטעויותיו. אולם, לדעת בעלי

"באוטובוס, בדרך לעבודה, תענוגו!"

גם ר' יעקב, עו"ד מבית שמש לא מוכן לזותר על זה.

2 משניות ביום וכל היום נראה אחרת.

כולם מצטרפים מה איתך?

לקבלת ספרון חודשי ראשון חינם

מתקשרים ומאירים את הנשמה! *3764

התוספות, וכן פסק הרמ"א ("שולחן ערוך" יו"ד סימן ר"ע סעיף א'), הקונה ספר תורה שלם, אינו מקיים את המצווה כלל, אך יש אחרונים שחולקים על פסק זה (ועיין ט"ז שם ס"ק א' ובדבריו משמע שפי' כן גם בדעת התוס', וביאור הגר"א ס"ק ג' וב"מנחת חינוך" תרי"ג אות ב' ובהגהות שם).

ובכן, הרוצה לקיים את המצווה, יכתוב לעצמו ספר תורה, או ישלם לסופר שיכתוב עבורו, או ירכוש ספר תורה ויתקן את טעויותיו, או למצער ירכוש ספר תורה. ומה בדבר הסופר אשר כותב את ספר התורה עבור אחר? ובכן, את עיקר המצווה, אינו זוכה לקיים, שהרי אינו כותב את ספר ומזוזות - "עוסק במצווה", כלומר, אין להתייחס אליו כאל מי שאינו עושה כל מצווה ועוסק בדבר חולין בלבד, שהרי סוף סוף, הוא מגשים הלכה למעשה את הפסוק "וכתבתם" [ראה עוד ב"מאורות הדף היומי" כ"ד מסכת שבועות, מאמר "העוסק במצווה לשם קבלת שכר, פטור מן המצווה?"]. אף הריטב"א (ב"ב יד/א) מביא, כי הכותב את הפסוק "תורה צוה לנו", בספר תורה של אדם שאין ידו משגת לכתוב את כולו, מעלה עליו הפסוק כאילו כתבו כולו.

כיבוד רבנים בכתיבת אותיות בספר תורה: אכן, אנו מכירים את מנהג כתיבת האותיות האחרונות של ספר התורה בבתייהם של תלמידי חכמים המתכבדים במצווה זו לגומרה של תורה, אף שספר התורה אינו שלהם. בדרך כלל, הסופר מצייר את מסגרת האותיות, והמכובדים בכתיבת האותיות עוברים עם הקולמוס בתוך המסגרת וממלאים אותה בדיו. מעניין לציין, כי הגאון רבי יוסף שלום אלישיב זצ"ל מהדר למלא את חללה של האות "יוד" בלבד. שכן, לדעת רוב הפוסקים אות שמסגרתה עשויה כמות, אינה נפסלת בגין חסרון דיו במרכזה, וממילא, הממלא את האות הממוסגרת, לא **כתב** מאומה, ואף אינו **מגיה ומתקן** מאומה, שהרי הכל היה כשורה. שונה מכולן היא האות "יוד", אשר טרם מילויה בדיו היא פסולה, עקב דמיונה לאות "סמך"... [על קיום המצווה בזמננו על ידי קניית ספרים, ראה במאורות הדף היומי כרך ג' עמ' נ"ב].

"עד מכן לעצמו תה"

גם ר' בנימין מחשובי האברכים באלעד, לא מפספס אף יום.

2 משניות ביום וכל היום נראה אחרת.

כולם מצטרפים מה איתן?

לקבלת ספרון חודשי ראשון חינם מתקשרים ומאירים את הנשמה! *3764

חוויה רוחנית מרגשת

ספרון חודשי ללימוד יומי קצר בכל יום משנה אחת הלכה אחת וקטע מהגמרא

לחודש התנסות חינם! **חייג עכשיו: 3029***

או שלח מייל לדוא"ל: veten@meorot.co.il

לעילוי נשמת

הר"ר **משה אליעזר האוזר** ז"ל
ב"ר שלמה ז"ל
נלב"ע כ"ז באלול תשנ"ו
תנצב"ה
הונצח ע"י ידידנו
הר"ר **שלמה האוזר** ומשפ' שיחיו

לעילוי נשמת

הר"ר **רפאל רפאלי** ז"ל
ב"ר ניסן יהודה לייב ז"ל נלב"ע כ"ב באלול תשכ"ב
תנצב"ה
הונצח ע"י המשפחה שיחיו

לעילוי נשמת

הר"ר **ישראל גלברט** ז"ל
ב"ר מרדכי מנחם ז"ל נלב"ע כ"ג באלול תשנ"ח
תנצב"ה
הונצח ע"י ידידנו הר"ר **אמנון גלברט** ומשפחתו שיחיו - פ"ת

לעילוי נשמת

ר' **יחזקאל מונדרר** ז"ל
בן אברהם ז"ל
נלב"ע כ"ב באלול תשנ"ג
תנצב"ה

לעילוי נשמת

מרת **חביבה רפורט** ע"ה
ב"ר יצחק ז"ל נלב"ע כ"ג באלול תשס"א
תנצב"ה
הונצחה ע"י המשפחה שיחיו

לעילוי נשמת

מרת **איטה רבקה סקורניק** ע"ה
ב"ר יעקב ז"ל נלב"ע כ"ב באלול תשל"ט **תנצב"ה**
הונצחה ע"י ידידנו פרופ' הר"ר **יהודה גבריאל סקורניק** ומשפ' שיחיו - ת"א